

ved Lovforslagets Forelæggelse og senere under første Behandling hævdede, at vi ikke ret vel kunde give slip paa denne Hjemværnsret, som ligger i den hidtidige § 15, maa jeg sige, at jeg ved nærmere Overvejelse er kommen til Erkendelse af, at ihvor smuk og god denne Bestemmelse end er efter sin Hensigt, har den ikke virket og kan ikke forudsættes i Fremtiden at ville virke paa en Maade, saa vi kunne ønske den opretholdt. Det er desværre vel nok rigtigt, hvad der er påstaaet fra mange Sider, at denne Bestemmelse virker til Skjul og Dække for de daarlige Elementer og til Skade og Fortræd for de gode; og for saa vidt det virkelig er saa, er det heldigst at forlade den. Men det skal dog siges i det Øjeblik, vi forlader dette Hjemværnsprincip, denne Hjemværnsbestemmelse, at Hensigten dermed var god, og det bør ikke være uden med en vis Beklagelse, at vi maa give Slip paa denne Bestemmelse.

Ændringsforslag Nr. 28 gaar ud paa at stryge nogle Ord; derved fremkommer der i Overensstemmelse med det Ønske, der næres af det ærede Medlem fra Sorø (Poul Christensen), der anbefalede dette Forslag, Tilladelse til at opføre Lejehuse paa Ejendommen. Jeg kan ikke gaa ind paa den Betragtning, at dette skal være rigtigt, at disse Ejendomme, der tilvejebringes for at skaffe *Landbrug* til Veje, tillige skulde gøres til Lejehusejendomme, som man kan benytte i rene Udlejnings- og Spekulationsøjemed. Nu kaldte det ærede Medlem vel paa Medlidenheden, paa Medfølelsen og Slægtskabsfølelsen hos os og sagde, at det er haardt, at en Statsmand ikke maa bygge et saadant Hus til sin gamle Fader og Moder. Det er der imidlertid ingen, der vil hindre ham i at gøre, hvis han vil og kan det, det maa han meget godt gøre. Men han maa ikke lave det om til et Lejehus, efter at hans Fader og Moder have forladt Huset, det maa han ikke, for saa kunde han bygge det til sin Fader og Moder og bruge dette som Paaskud til straks eller senere at skabe et Forhold, der er lige stik imod Lovens Hensigt.

Ændringsforslag Nr. 29 af Udvalget er en Redaktionsændring, som jeg kan tage imod, og Ændringsforslagene Nr. 30, 31, 32 og 33 kan jeg ligeledes modtage. Vi komme saa til Ændringsforslag Nr. 34, til det, som vi kunne kalde et nyt Kapitel, for det er jo noget fuldstændig nyt og noget, som passer meget slet ind i Rammen af denne Lov, vi her have for os. Ændringsforslag Nr. 34 i dette nye Kapitel,

der dog ikke har nogen Kapiteloverskrift, lyder saaledes: „Kommunalraad, der ønske at oprette mindre Landbrug til Bortfæstning for Kommunens Regning i Overensstemmelse med de i §§ 27—30 givne Regler, have Ret til at kræve den i dette Øjemed fornødne Jord afstaaet mod en Erstatning til Ejeren, der udregnes paa Grundlag af den til Ejendomsskyld stedfundne Vurdering. Erstatningen bestemmes af den i § 1 ommeldte Kommission.“ Man overlader altsaa her efter Forslaget til Kommunalraadets frie Selvbestemmelsesret, om det vil lade Kommunen arrangere offentlig Fæste paa Grundlag af eksproprieret Jord. Dette Udgangspunkt, synes jeg, er i sig selv saare tvivlsomt. Med al Respekt for det kommunale Selvstyre, saa er det dog ingenlunde sikkert, at den Opgave, som der her stilles i al sin Almindelighed, tages op netop af de Kommuner, der have naturlige Forudsætninger for at gøre det efter de forskellige Forhold, som nu en Gang ere til Stede i denne Kommune, medens det paa den anden Side heller ikke er udelukket, at der er Kommunalraad, der kaste sig over denne Opgave, uden at Betingelserne eller Forudsætningerne derfor i nogen som helst Henseende ere til Stede, og det kan have Følger i ren, om jeg saa maa sige, kommunalpolitisk Henseende, Følger af hidtil uanet Rækkevidde, det behøver jeg vist blot at nævne; jeg skal i alt Fald i Øjeblikket ikke komme nærmere ind paa det. Men det er altsaa efter Forslaget her saaledes, at man overlader denne Opgave til Kommunerne til deres egen fuldstændig frie Selvbestemmelse. Efter deres eget Godtykke sker eller sker det ikke, om Opgaven tages op, men naar de bestemme sig for at tage Opgaven op, saa gaar man hen til en Mand, der ejer over 8 Tdr. Hartkorn — lad os sige, at han ejer 10 —, og saa siger man til ham med Loven i Haanden: Vi kræve, at du afstaaer de 2 Tdr. Hartkorn til os. Der er 4 Mænd, som ønske at komme i Besiddelse af en Jordlod, og vi tænke os, at de skulle have $\frac{1}{2}$ Td. Hartkorn hver. Den vedkommende har altsaa at afgive 2 Tdr. Det er altsaa Ekspropriation, her er Tale om. Vi vide jo, hvordan Forholdet er ved Ekspropriation, det er Tvangsafstaaelse mod fuld Erstatning, det er Grundlovens Bestemmelse, som det ærede Medlem for Odense Amts 2den Valgkreds (Madsen Halsted) maaske har glemt. Han synes i alt Fald at være beskæftiget med andre Ting, som genere en lille Smule her op efter. Den Grundlovsbestemmelse, der taler om, at